

Dagelijkse update Irak

22 maart 2003

18.52 uur

Politiek

VS

- Secretary Rumsfeld meldde dat de Iraakse regering uiteen begon te vallen. Hij legde acht doelen neer: 1. einde regime Hoesssein, 2. vinden van massavernietigingswapens, 3. gevangennemen terroristen, 4. informatievergaring over terroristische netwerken, 5. informatie over netwerken massavernietigingswapens, 6. beëindigen sancties en geven humanitaire hulp, 7. veiligstellen olievelen, 8. hulp snelle transitie naar representatieve Irakese regering. (NY Times)
- President Bush dit weekend in Camp David met de 'war council'; waarschuwing voor teveel optimisme in een snelle afloop.
- Witte Huis heeft Congres nog niet gevraagd om goedkeuring oorlogsbudget. Nog geen indicatie kosten. Huis van Afgevaardigden wel akkoord met doorgang belastingverlagingen (NY Times).
- Generaal Tommy Franks benadrukte dat de coalitie vecht voor bevrijding, niet voor bezetting. "War unlike any other", gezien de wijze waarop diverse strategieën naast elkaar tegelijkertijd worden uitgevoerd en dagelijks aangepast. (Persconferentie zaterdagmiddag NL tijd).
- 93 procent van Republikeinse kiezers steunt de acties, tegen 50 procent van de Democratische achterban. Protesten in grote steden trekken nog veel demonstranten. Felter ook sprake van tegendemonstraties tot steun van regering. (Div. VS media)
- VS blijft gekant tegen zelfstandig militair optrekken Turkije in Noord-Irak.

EU

- **Frankrijk.** Chirac zegt dat Frankrijk een VN-resolutie ter autorisatie van een VS-VK geleide administratie in post-conflict Irak niet zal accepteren (BBC).
- **Frankrijk, Duitsland en België** plannen een ontmoeting volgende maand om over verdieping van het Europese Defensiebeleid te spreken (terugkoppeling ER).
- **VK:** Blair wil dat Irak na de val van het regime een mandaatgebied van de VN wordt. Blair heeft nu ca. 50% van de Britse bevolking achter zich. Straw trekt zijn eerdere uitspraken dat n.a.n. Frankrijk schuld heeft aan het niet bereiken van een diplomatieke oplossing. *niet in* (Reuters).
- **Duitsland:** Schröder zegt de VS toe dat in de strijd tegen Irak gebruik mag worden gemaakt van Duitse militaire bases en het Duitse luchtruim (Reuters).
- **Nederland:** zal geen Iraakse diplomaten uitwijzen op verzoek van de VS, zo lang zij zich volgens diplomatieke conventies gedragen (BZ-woordvoering).

Regio en Islamitische wereld

- Sprake van bijeenkomst van Arabische ministers van BZ in Cairo maandag a.s.
- **Irak:** Iraakse minister van Informatie: "we will not let them leave the swamp they have entered, they will meet their fate".
- **Saudi-Arabië:** grote ongerustheid over de oorlog, wenst snel einde aan het conflict en terugkeer naar diplomatie. zal ophouding op peil houden om 'de markt stabiel te houden'.

- **Jordanië:** bezorgdheid geuit, benadrukte territoriale integriteit van Irak, zal aan humanitaire verplichtingen voldoen.
- **Syrië:** oproep deze 'barbaarse agressie' te stoppen.
- Op diverse plaatsen in de Arabische wereld vonden demonstraties plaats: Cairo, Damascus, Istanbul, Jakarta, Sana'a. Op verscheidene plaatsen liepen de demonstraties uit de hand. In Sana'a viel hierbij 1 dode.
- **Iran:** roept op tot beëindiging van het geweld, maar verdedigt SH niet (diverse media); geraakt door afgezwaaide projectielen; VS heeft inmiddels excuus aangeboden via Zwitsers (Reuters).

Overig

- **Rusland:** Poetin waarschuwt voor instabiliteit in de regio, incl. de voormalige sovjetrepublieken. Minister van BZ Ivanov geeft aan dat Rusland actie in VR, die zou kunnen worden uitgelegd als legitimering achteraf van de aanvallen, zal tegenwerken (Reuters).

Militair

- Militaire opmars VS/VK-troepen gaat door. Bruggehoofden Al Faw en Al Qasr gezekerd. Iraakse reguliere eenheden geven zich rond Basra massaal over aan VS/VK-troepen (CNN) en de voorste Amerikaanse cavalerie-eenheden zijn thans op minder dan 300 km. genaderd, waarbij de strategisch belangrijke plaats Al Nasirah eveneens is ingenomen. (BBC)
- Vrijdagavond en -nacht hebben massale luchtaanvallen plaatsgevonden op Bagdad en andere plaatsen (waaronder Mosul en Kirkuk in Noord-Irak). Doelen o.m. eenheden van Republikeinse Garde. Bij de bombardementen zijn volgens een Iraakse woordvoerder 4 doden en ongeveer 250 gewonden onder burgers gevallen (Diverse media).
- VS heeft ook airstrikes uitgevoerd op bases van de Ansar al Islam (Mullah Krekar) in het noordoosten van Irak. (CNN).
- Special Forces hebben twee vliegvelden in het westen van Irak aangevallen, in ieder geval één vliegveld ingenomen (FT).
- Nederlandse ambassadeur te Ankara geïnstrueerd Nederlandse bezorgdheid t.a.v. mogelijk Turks voornemen meer militairen in Noord-Irak te plaatsen over te brengen bij Turkse autoriteiten. Nederland vindt dit onwenselijk en zal verdere ontwikkelingen ook bezien in relatie tot de aanwezigheid van Nederlandse Patriots in Oost-Turkije. Turkaut ontkenden militaire beweging vanuit Turkije in Noord-Irak; geven aan geen zin te hebben in avonturen en zullen niets ondernemen zonder nauwe afstemming met VS (HMA Ankara).
- Info als zouden Turkse troepen Noord-Irak zijn binnengetrokken is volgens verschillende bronnen onjuist. Eerder gaven Koerdische partijen KDP en ITF dit al aan, en vandaag volgde bevestiging door VS en VK ambassades in Ankara en door Turkse autoriteiten (HMA Ankara).
- Ook VK, maar vooral de VS, hebben steeds de boodschap ugedragen dat Turkse militaire aanwezigheid in Noord-Irak onwenselijk is (HMA Ankara).
- Duitse regering heeft zaterdag besloten dat Duitse militairen vooralsnog meedoen aan NAVO-patrouilles die over het Turkse luchtruim waken. Dat blijft zo, zolang Turkije niet deelneemt aan de oorlog in Irak (Reuters).

- VS is voornemens enkele duizenden lichte mobiele eenheden naar Noord-Irak over te brengen door Turks luchtruim (CNN).

Humanitair

- Turkse vertegenwoordiger bij NAVO stelde dat 30.000 ontheemden in Noord Irak zich richting de Turkse grens begeven. (PV NAVO).
- BBC meldt dat in Noord Irak ca. 500.000 mensen op de vlucht zijn geslagen, vanuit de steden naar het platteland. Van omvangrijke stromen richting de grenzen zou geen sprake zijn. Van grote, urgente humanitaire noden zou geen sprake zijn. Lokale autoriteiten, VN en ICRC zouden zich al over deze kwestie buigen.
- Oil for Food-programma is momenteel opgeschort. VN werkt tijdens weekend door aan nieuwe Resolutie die Off-programma in aangepaste vorm, gericht op opvangen gevolgen oorlog, moet reactiveren. Irak heeft hiertegen geprotesteerd. VS en VK zullen resolutie niet indienen (dit was eerder wel de bedoeling), uit angst dat dit in de gepolariseerde VR tot ongewenste reacties leidt. Rusland heeft aangekondigd niet te zullen accepteren dat lopende contracten onder Off zullen worden opgebroken.
- Vannacht hebben Syraut (Ministry of Local Administration) besloten alsnog de grenzen open te stellen voor Iraakse vluchtelingen. Tevens hebben ze de toezegging gegeven twee nieuwe kampen op te richten. Toezegging aan UNHCR zorg te dragen voor veiligheid van stafleden van UNHCR e.a. Momenteel UNHCR-verificatie of vluchtelingen inderdaad worden toegelaten. (HMA Damascus).
- UNHCR Teheran meldt op 21 maart dat de geruchten over vluchtelingen die richting Iraanse grens gaan, niet door UNHCR of Iraanse autoriteiten bevestigd kunnen worden. (HMA Teheran). BBC meldt dat van grote stromen richting Iran geen sprake is. Iranau handhaven standpunt dat grenzen gesloten blijven voor vluchtelingen, tenzij direct bedreigd zouden worden (BBC).
- Noorwegen geeft aan dat het 150 mln NOK (ca € 20 mln.) beschikbaar zal stellen voor eerste noodhulp. (HMA Oslo)
- ICRC meldt dat minstens 100 oorlogsgewonden in de ziekenhuizen van Bagdad zijn binnengebracht. ICRC verleent steun.